

**ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.**

**Η σύνδεση του οργανωμένου εγκλήματος και της
τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια**

**της
Ελένης Τζιομάλλου**

Ιούνιος, 2024

**ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ**

**Η σύνδεση του οργανωμένου εγκλήματος και της
τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια**

**Διπλωματική Εργασία η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ
αποστάσεως τίτλου σπουδών στις Διεθνείς Σχέσεις, Στρατηγική και
Ασφάλεια στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος**

**της
Ελένης Τζιομάλλου**

Ιούνιος, 2024

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © **Ελένη Τζιομάλλου, 2024**

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Πανεπιστήμιου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	1
1. Εισαγωγή	3
1.1. Μεθοδολογία	4
1.2. Δομή	4
2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση	6
2.1. Η σχέση οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας	10
3. Οι ιδιαιτερότητες των Δυτικών Βαλκανίων	20
3.1. Η τρομοκρατία στα Δυτικά Βαλκάνια υπό την επιρροή του φονταμενταλιστικού Ισλάμ	23
3.2. Το οργανωμένο έγκλημα στα Δυτικά Βαλκάνια	28
3.2.1. Γενικά χαρακτηριστικά	28
3.2.2. Δομή ομάδων οργανωμένου εγκλήματος	29
3.2.3. Διακίνηση ναρκωτικών	31
3.2.4. Παράνομη διακίνηση μεταναστών και εμπορία ανθρώπων	34
3.2.5. Εμπορία όπλων	38
4. Σύνδεση οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια	40
4.1. Επιχειρησιακό επίπεδο	41
4.1.1. Τακτικές συμμαχίες	41
4.1.2. Οικειοποίηση μεθόδων και τακτικών	47
5. Συμπεράσματα - Προτάσεις	49
6. Βιβλιογραφία	51

Κατάλογος εικόνων

Εικόνα 1: Το συνεχές της σχέσης τρομοκρατίας και εγκλήματος (Makarenko 2004).....	14
Εικόνα 2: Το συνεχές της σχέσης τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος (Makarenko 2009 ; European Parliament, 2012)	15
Εικόνα 3: Το συνεχές της σχέσης τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος (Makarenko & Mesquita, 2014)	17
Εικόνα 4: Διαδρομή διακίνησης οπιούχων από το Αφγανιστάν για το έτος 2023	32
Εικόνα 5: Διαδρομές διακίνησης και παραγωγής ναρκωτικών	33
Εικόνα 6: Βαλκανική διαδρομή μετανάστευσης	35
Εικόνα 7: Καταβληθέντα ποσά ανά διαδρομή προς τις ομάδες διακίνησης μεταναστών	37

Σελίδα Εγκυρότητας

Όνοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Ελένη Τζιομάλλου

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας: Η σύνδεση οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια.

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις 22-06-2024 από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων: Δρ. Μαρίνα Ελευθεριάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Διεθνών Σχέσεων και Ασφάλειας

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ. Μάριος Ευθυμιόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνούς Ασφάλειας και Στρατηγικής

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: Δρ. Ελένη Γαβριήλ, Λέκτορας στο Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η Τζιομάλλου Ελένη, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Η σύνδεση οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Η Δηλούσα

Τζιομάλλου Ελένη

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, την κα. Ελευθεριάδου Μαρίνα, για την αμέριστη υποστήριξή της, τις πολύτιμες συμβουλές και την καθοδήγηση καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνάς μου. Θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου και στους καθηγητές του εξ αποστάσεως Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διεθνείς Σχέσεις, Στρατηγική και Ασφάλεια» για τις γνώσεις και τις εμπειρίες που μου πρόσφεραν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, ευχαριστώ από καρδιάς την οικογένειά μου, τους γονείς μου και τους φίλους μου που αποτελούν πηγή έμπνευσης με τις πράξεις και την πορεία τους.

Στην οικογένειά μου

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει τη σύνδεση μεταξύ οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατίας στα Δυτικά Βαλκάνια, εστιάζοντας στην τελευταία δεκαετία (2014-2024). Η περιοχή αυτή έχει γίνει αντικείμενο μελέτης λόγω της στρατηγικής της σημασίας και των κοινωνικοπολιτικών της ιδιαιτεροτήτων, οι οποίες την καθιστούν πρόσφορο έδαφος για την δράση εγκληματικών και τρομοκρατικών ομάδων. Στην εργασία αναλύεται η μορφή και η έκταση της σχέσης αυτής, εφαρμόζοντας το θεωρητικό μοντέλο της Tamara Makarenko. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τη συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, καθώς και τη μελέτη περιπτώσεων για την ανάλυση συγκεκριμένων γεγονότων.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η σύνδεση μεταξύ εγκλήματος και τρομοκρατίας έχει βαθιές ιστορικές ρίζες και αναπτύσσεται σε πολλαπλά επίπεδα. Στα Δυτικά Βαλκάνια, η ιστορική αστάθεια, οι εθνοτικές συγκρούσεις και οι οικονομικές δυσκολίες δημιουργούν ένα πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Επιπρόσθετα, διαπιστώνεται ότι η σχέση τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος στα Δυτικά Βαλκάνια επιτυγχάνεται κυρίως στο επιχειρησιακό επίπεδο μέσω των τακτικών συμμαχιών, προσφέροντας αμοιβαία επιχειρησιακά οφέλη στις εμπλεκόμενες ομάδες και της οικειοποίησης μεθόδων και τακτικών από τρομοκρατικές ομάδες με σκοπό την χρηματοδότηση τους.

Λέξεις Κλειδιά: Σύνδεση εγκλήματος - τρομοκρατίας, Δυτικά Βαλκάνια, οργανωμένο έγκλημα, τρομοκρατία

Abstract

This thesis analyses the nexus between organised crime and terrorism in the Western Balkans, focusing on the last decade (2014-2024). The area has become a subject of study due to its strategic importance and socio-political specificities, which make it a suitable ground for the activity of criminal and terrorist groups. The paper analyses the form and extent of this relationship, applying Tamara Makarenko's theoretical model. The methodology involves the systematic collection and analysis of data from primary and secondary sources, as well as case studies to analyse specific events.

The findings demonstrate that the nexus between crime and terrorism has deep historical origins and develops at multiple levels. In the Western Balkans, historical instability, ethnic conflicts and economic difficulties create a suitable environment for the development of the link between organised crime and terrorism. In addition, it is found that the relationship between terrorism and organised crime in the Western Balkans is mainly achieved at the operational level through tactical alliances, providing mutual operational benefits to the groups involved and the appropriation of methods and tactics by terrorist groups for the purpose of financing them.

Keywords: Crime-terror nexus, Western Balkans, organized crime, terrorism